

MA[I NSKI FAKULTET UNI VERZI TETA U NI [U
KATEDRA ZA MEHANI KU

I spisni rok: novembarski (12 novembra) 2001

Predmetni nastavnik: Prof. dr. Katica (Stevanović) Hedrić, akademik Akademije nauka i umjetnosti u Srbiji, akademik u Akademiji znanosti i umjetnosti u Rusiji - Moskva

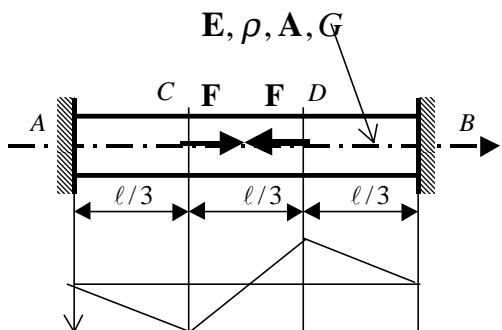
Predmetni asistent: Jelena Šimonović, dipl. inž.

Napomena: Kopirane tekste i rečenice zadataka je dozvoljen samo za individualnu upotrebu studenta. Autorska prava priпадaju predmetnom nastavniku i saradniku.

PISENINI DEO I SPIŠTA IZ PREDMETA

ELASTODINAMIKA ELASTODINAMIKA RE[ENJA]

^ETVRTI ZADATAK:

Slika 4

Najveće uzdužno pomeranje koje je ostvareno pod dejstvom sile, u stanju statičke ravnoteže vratila, pod dejstvom uzdužne sile F , u takama poprečnih preseka na udaljenju od potrebitna raspona vratila mereno od ukleštenja, je: $w_0 = \frac{Fl}{9EA}$.

Ovu vrednost pomeranja takođe preseka smo odredili zamenjem razdvajanjem (dekompozicijom) obostrano-ukleštenog tlapa-vratila na dva konzolno ukleštena vratila i jedno slobodno raspona po $\ell/3$, pri čemu je jedna konzola opterećena aksijalnom silom F_1 na istezanje, a druga aksijalnom silom F_4 takođe na

istezanje, dok je slobodni tlap, između njih opterećen na pritisak pritisak silama $F_2 = F_3$ istog intenziteta, a pri tome na osnovu uslova kompatibilnosti pomeranja njihova uzdužna pomeranja slobodnih krajeva treba da budu ista. Znati da se radi o statički neodredjenom sistemu u kome da bi smo odredili nepoznate otpore ukleštenja i nepoznate deformacije dilatacije i pomeranja preseka potrebno je da prvo odredimo statičke nepoznate, a zatim ostale tražene parametre stanja deformacija napregnutog tlapa. Koristeći uslove ravnoteže sila dobijamo sledeće:

$$F_A - F_B + F - F = 0 \quad F_A = F_B = F_1 = F_4 \text{ kao i } F_1 + F_2 = F \text{ i } F_3 + F_4 = F$$

Koristeći uslove kompatibilnosti pomeranja preseka dobijamo:

$$\Delta\ell_1 = \Delta\ell_2 \quad \text{i} \quad \Delta\ell_3 = \Delta\ell_4$$

$$\frac{F_1 \left(\frac{\ell}{3} \right)}{EA} = \frac{1}{2} \frac{F_2 \left(\frac{\ell}{3} \right)}{EA} \quad \text{i} \quad \frac{F_4 \left(\frac{\ell}{3} \right)}{EA} = \frac{1}{2} \frac{F_3 \left(\frac{\ell}{3} \right)}{EA} \quad \text{odakle sledi da je: } 2F_1 = F_2 \text{ odnosno } 2F_4 = F_3$$

odnosno sledi da je:

$$F_A = F_B = F_1 = F_4 = \frac{F}{3} \quad \text{i} \quad F_3 = F_4 = \frac{2F}{3}.$$

Sada pomeranja preseka C i D odredujemo prema određenih sila:

$$w_C = w_0 = + \frac{F_1\left(\frac{\ell}{3}\right)}{EA} = \frac{F\ell}{9EA} \quad i \quad w_D = -w_0 = - \frac{F_4\left(\frac{\ell}{3}\right)}{EA} = - \frac{F\ell}{9EA}$$

Zakon promene uzdu`og pomeranja popre~nik preseka za ovako obostrano ukle{teno vratilo-{tap koji je napregnuto i deformisano parom suprotnih aksijalnih sila, prikazan je na slici br. 4, a analiti~ki se mo`e izraziti u obliku:

$$w = w(z, o) = f(z) = \begin{cases} 3\frac{w_0}{l}z; & 0 \leq z \leq \frac{l}{3} \\ -6\frac{w_0}{l}(z - \frac{\ell}{2}); & \frac{l}{3} \leq z \leq \frac{2l}{3} \\ 3\frac{w_0}{l}(z - \ell); & \frac{2l}{3} \leq z \leq l \end{cases}$$

gde je z uzdu`na koordinata u pravcu ose vratila, mereno od levog ukle{tenja. Prethodni analiti~ki izraz istovremeno predstavlja jedan od po~etnih uslova, kojim su pobu|ene uzdu`ne oscilacije u {talu, po prestanku dejstva para sila. Drugi po~etni uslov je da su sve ta~ke {tapa u po~etnom trenutku bile u miru, pa je $\frac{\partial w(z, 0)}{\partial t} = \varphi(z) = 0$.

Parcijalna diferencijalna jedna~ina longitudinalnih oscilacija homogenog {tapa je:

$$\frac{\partial^2 w(z, t)}{\partial t^2} = c^2 \frac{\partial^2 w(z, t)}{\partial z^2}, \quad c^2 = \frac{E}{\rho}, \quad (1)$$

gde je $w(z, t)$ uzdu`no pomeranje du` ose z {tapa, a t vreme. Re{enje prethodne parcijalne diferencijalne jedna~ine uzdu`nih (longitudinalnih) oscilacija vratila-{tapa predpostavljamo u obliku:

$$w(z, t) = \sum_{n=1}^{\infty} \sin\left(\frac{n\pi}{l}z\right)[A_n \cos\omega_n t + B_n \sin\omega_n t], \quad u kome je \omega_n = \frac{n\pi}{l} \sqrt{\frac{E}{\rho}} = \frac{n\pi}{l} \sqrt{\frac{2(1+\mu)G}{\rho}}$$

gde je $Z_n(z) = \sin\left(\frac{n\pi}{l}z\right)$ sopstvena, ortogonalna funkcija za obostrano ukle{ten {tal (vidi ud`benik D.

Ra{kovi}: Teorija oscilacija).

U po~etnom trenutku za $t=0$ iz prepostavljenog re{enja i njegovog izvoda po vremenu sledi da je:

$$w(z, 0) = \sum_{n=1}^{\infty} A_n \sin\frac{n\pi}{l}z = f(z)$$

$$w'(z, 0) = \sum_{n=1}^{\infty} \omega_n B_n \sin\frac{n\pi}{l}z = 0,$$

jer su po~etni uslovi su zadati u obliku:

$$w = w(z, o) = f(z) = \begin{cases} 3\frac{w_0}{l}z; & 0 \leq z \leq \frac{l}{3} \\ -6\frac{w_0}{l}(z - \frac{\ell}{2}); & \frac{l}{3} \leq z \leq \frac{2l}{3} \\ 3\frac{w_0}{l}(z - \ell); & \frac{2l}{3} \leq z \leq l \end{cases} \quad \frac{\partial w(z, 0)}{\partial t} = \varphi(z) = 0$$

pa sledi da su svi koeficijenti $B_n=0$ jednaki nuli; Koeficijente A_n , $n = 1, 2, 3, 4, 5, \dots, \infty$ odredujemo pomoju slede}ih izraza:

$$A_n = \frac{\int_0^l f(z) \sin\frac{n\pi}{l}z dz}{\int_0^l \sin^2\frac{n\pi}{l}z dz} = \frac{2}{l} \left[\int_0^{\frac{l}{3}} \frac{3w_0}{l}z \sin\frac{n\pi}{l}z dz + \int_{\frac{l}{3}}^{\frac{2l}{3}} \frac{6w_0}{l}(z - \frac{\ell}{2}) \sin\frac{n\pi}{l}z dz + \int_{\frac{2l}{3}}^l \frac{3w_0}{l}(z - \ell) \sin\frac{n\pi}{l}z dz \right] \Rightarrow$$

$$A_n = \frac{4Fl}{EA} \frac{1}{n^2\pi^2} \cos\frac{n\pi}{2} \sin\frac{n\pi}{6},$$

Kako je $\cos \frac{n\pi}{2}$ je jednak nuli za $n = 2p + 1$, a $(-1)^p$ za $n = 2p$. odnosno:

$$\cos \frac{n\pi}{2} = \begin{cases} 0 & \text{za } n = 2p + 1 \\ \cos p\pi = (-1)^p & \text{za } n = 2p \end{cases}$$

pa sledi da je:

$$A_{2p} = \frac{Fl}{EA} \frac{(-1)^p}{p^2\pi^2} \sin \frac{p\pi}{3},$$

Analizom vrednosti poslednjeg izraza za koeficijente razvoja rešenja po sopstvenim vrednostima dolazimo do sledećih zaključaka:

$$A_{2(3k+1)} = -\frac{Fl\sqrt{3}}{2EA} \frac{1}{(3k+1)^2\pi^2}, \quad \text{za } p = 3k+1$$

$$A_{2(3k+2)} = \frac{Fl\sqrt{3}}{2EA} \frac{1}{(3k+2)^2\pi^2}, \quad \text{za } p = 3k+2$$

kao i da su $A_6 = 0$, $A_{12} = 0$, $A_{18} = 0$, $A_{24} = 0$ i tako dalje.

pomoći odredjenig nepoznatih koeficijenata razvoja rešenja po sopstvenim funkcijama (oblicima oscilovanja), zakon uzdužnih (longitudinalnih) oscilacija za zadate po-četne uslove, proizlazi iz prethodne deformacije tlapa, možemo napisati u obliku superpozicije više sopstvenih harmonika (oblika) oscilovanja:

$$w(z,t) = \frac{Fl\sqrt{3}}{2EA\pi^2} \left\{ \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{(3k+2)^2} \sin \frac{2(3k+2)\pi z}{l} \cos \frac{2(3k+2)\pi}{l} t \sqrt{\frac{E}{\rho}} - \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{(3k+1)^2} \sin \frac{2(3k+1)\pi z}{l} \cos \frac{2(3k+1)\pi}{l} t \sqrt{\frac{E}{\rho}} \right\}$$

b*) Za zadate numeričke vrednosti: $\ell = 3[m]$, $E = 2 \cdot 10^4 \left[\frac{kN}{cm^2} \right]$, $\rho = 7,85 \cdot 10^3 \left[\frac{kg}{m^3} \right]$, najniža kružna frekvencija

longitudinalnih oscilacija obostranoukležtenog tlapa, kružnog poprečnog preseka, kojim može da osciliuje u ovom slučaju je:

$$\omega_1 = \frac{\pi}{\ell} \sqrt{\frac{E}{\rho}} = \frac{\pi}{3[m]} \sqrt{\frac{2 \cdot 10^4 \left[\frac{kN}{cm^2} \right]}{7,85 \cdot 10^3 \left[\frac{kg}{m^3} \right]}} = 5285,5 \left[\text{sec}^{-1} \right]$$

za zadate po-četne uslove, najniža kružna frekvencija kojom vratilo osciliuje je:

$$\omega_2 = \frac{2\pi}{\ell} \sqrt{\frac{E}{\rho}} = \frac{2\pi}{3[m]} \sqrt{\frac{2 \cdot 10^4 \left[\frac{kN}{cm^2} \right]}{7,85 \cdot 10^3 \left[\frac{kg}{m^3} \right]}} = 10571 \left[\text{sec}^{-1} \right]$$

dok su ostale, više kružne frekvencije kojim vratilo za zadate po-četne uslove longitudinalno osciliuje:

$$\omega_4 = \frac{4\pi}{\ell} \sqrt{\frac{E}{\rho}} = \frac{4\pi}{3[m]} \sqrt{\frac{2 \cdot 10^4 \left[\frac{kN}{cm^2} \right]}{7,85 \cdot 10^3 \left[\frac{kg}{m^3} \right]}} = 21143 \left[\text{sec}^{-1} \right]$$

$$\omega_8 = \frac{8\pi}{\ell} \sqrt{\frac{E}{\rho}} = \frac{8\pi}{3[m]} \sqrt{\frac{2 \cdot 10^4 \left[\frac{kN}{cm^2} \right]}{7,85 \cdot 10^3 \left[\frac{kg}{m^3} \right]}} = 42286 \left[\text{sec}^{-1} \right]$$

$$\omega_{10} = \frac{10\pi}{\ell} \sqrt{\frac{E}{\rho}} = 52855 \left[\text{sec}^{-1} \right]$$

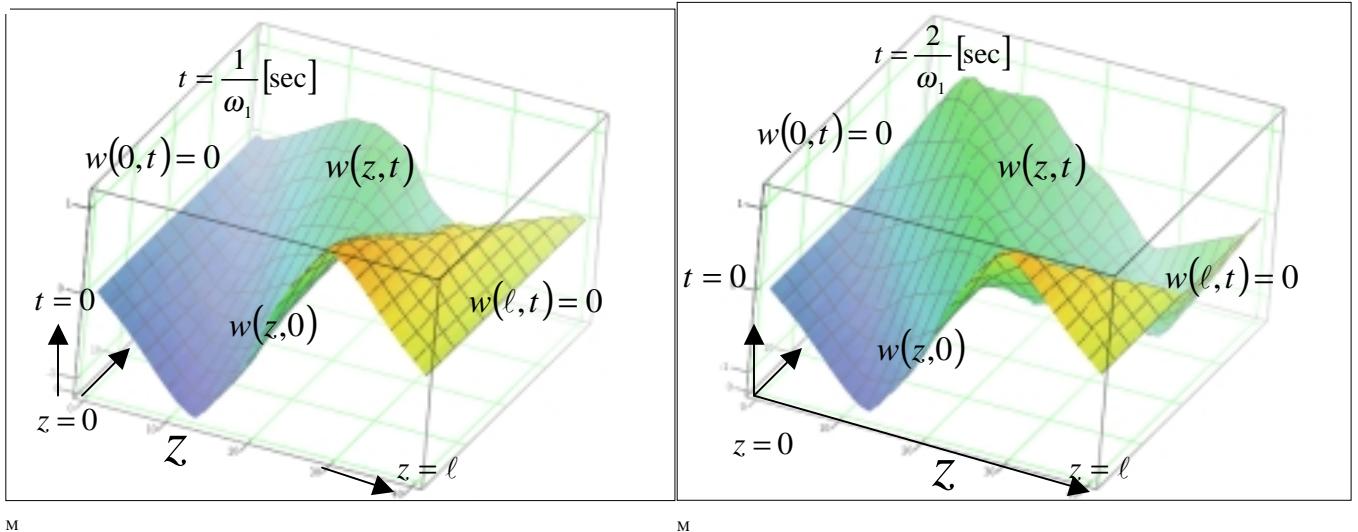
$$\omega_{14} = \frac{14\pi}{\ell} \sqrt{\frac{E}{\rho}} = 73997 \text{[sec}^{-1}\text{]}$$

itd.....

$$\omega_{2(3k+1)} = \frac{2(3k+1)\pi}{\ell} \sqrt{\frac{E}{\rho}} = 10571(3k+1) \text{[sec}^{-13k+1}\text{]}$$

$$i \quad \omega_{2(3k+2)} = \frac{2(3k+2)\pi}{\ell} \sqrt{\frac{E}{\rho}} = 10571(3k+2) \text{[sec}^{-13k+1}\text{]}$$

Na slikama koje slede prikazane su površi promene uzdužnih elongacija $w(z,t)$ poprečnih preseka u funkciji pločaja preseka z od levog ukljetenja za $z=0$ pa preko raspona do desnog ukljetenja za $z=\ell$ i trenutka vremena t za intervale vremena merene recipročnim vrednostima kružne frekvencije $\frac{n}{\omega_1}$, $n=1,2,3\dots$. Sa površi se uočavaju i granični $w(0,t)=0$ i $w(\ell,t)=0$ i početni uslovi $w(z,0)=f(z)$, i $\frac{\partial w(z,0)}{\partial t}=\varphi(z)=0$ kako je zadato način zadatkom.

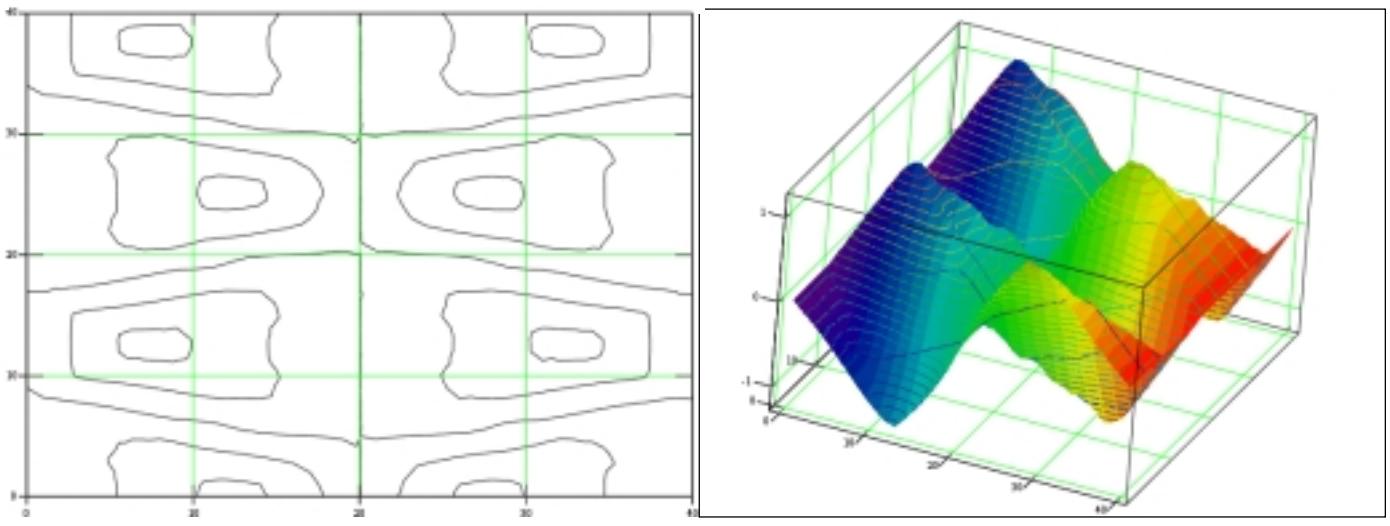

M

M

```
N:=40          i:=0..N          j:=0..N
xi:=0 + 0.0783·i      yj:=0 + 0.025·j
f(x,y):= ∑k=040 [ sin[2·(2·k+2)·x] · cos[2·(3·k+2)y] ] - sin[2·(3·k+1)·x] · cos[2·(3·k+1)·y]
Mi,j:=f(xi,yj)
```

```
N:=40          i:=0..N          j:=0..N          z je vreme t je 2 sekunde
xi:=0 + 0.0783·i      yj:=0 + 0.05·j          x je kordinata duž stupa i menja se od nule do pi
f(x,y):= ∑k=040 [ sin[2·(2·k+2)·x] · cos[2·(3·k+2)y] ] - sin[2·(3·k+1)·x] · cos[2·(3·k+1)·y]
Mi,j:=f(xi,yj)
```


M

$$\begin{aligned}
 N &:= 40 & i &:= 0..N & j &:= 0..N \\
 x_1 &:= 0 + 0.0783 \cdot i & y_j &:= 0 + 0.125 \cdot j \\
 f(x,y) &:= \sum_{k=0}^{40} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2) \cdot y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right] \\
 M_{i,j} &:= f(x_i, y_j)
 \end{aligned}$$

M

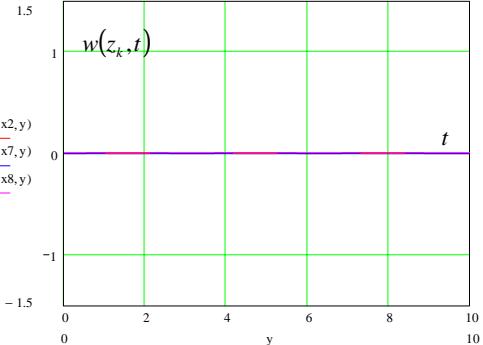
z je vreme t je 5 sekundi

x je koordinata duž stupa i menja se od nule do pi

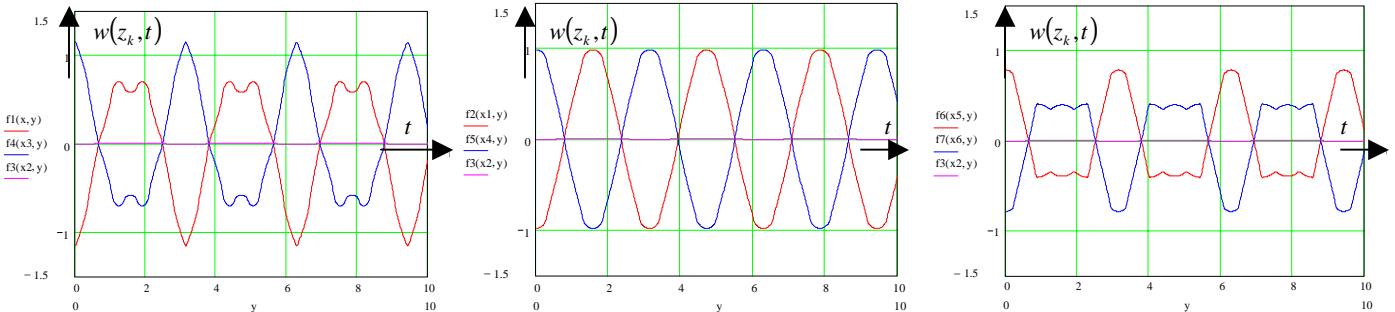
Preseci koji prineđno miruju u svakom trenutku vremena, za zadate po-eti ne uslove:

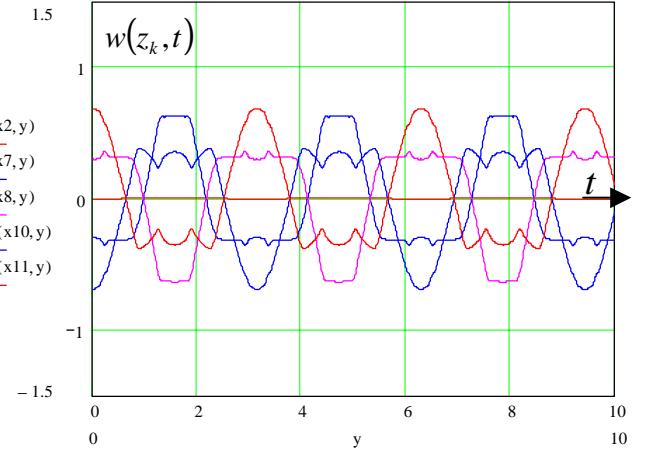
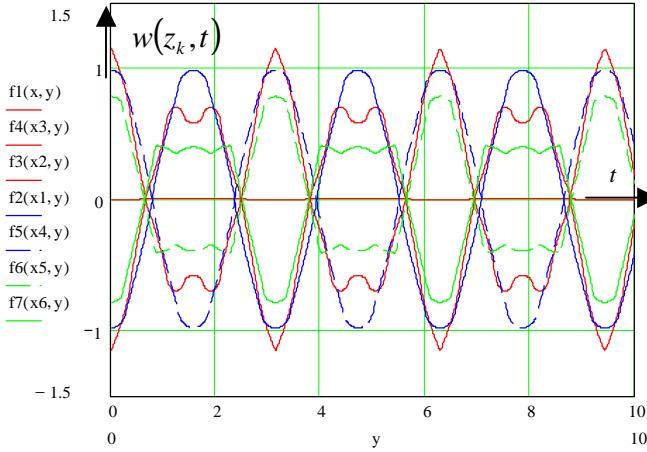
$$z = 0; \frac{\ell}{2}; \ell, \text{ to su preseci u ule{tenjima i na sredini vratila.}$$

$$\begin{aligned}
 x7 &:= 0 & f8(x7, y) &:= \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x7] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2) \cdot y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x7] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right] \\
 x8 &:= 3.14 & f9(x8, y) &:= \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x8] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2) \cdot y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x8] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right] \\
 x2 &:= \frac{3.14}{2} & f3(x2, y) &:= \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x2] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2) \cdot y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x2] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]
 \end{aligned}$$

Preseci simetri-no rasporedjeni u odnosu na ravan simetrije kroz presek za $z = \frac{\ell}{2}$, osciluju u suprotnim smerovima, {to se lepo mo`e uo~ili sa slede}ih kinemati~kih dijagrama longitudinalnih oscilacija: za $z = \frac{\ell}{3}; \frac{2\ell}{3}$, zatim za $z = \frac{\ell}{4}; \frac{3\ell}{4}$, zatim za $z = \frac{2\ell}{5}; \frac{3\ell}{5}$ i tako dalje....

z je vreme t je 10 sekundi x je kordinata duž stupa i menja se od nule do pi

$$x := \frac{3.14}{3} \quad f1(x, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2)y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]$$

$$x1 := \frac{3.14}{4} \quad f2(x1, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x1] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2)y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x1] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]$$

$$x2 := \frac{3.14}{2} \quad f3(x2, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x2] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2)y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x2] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]$$

$$x3 := \frac{6.28}{3} \quad f4(x3, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x3] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2)y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x3] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]$$

$$x4 := \frac{3 \cdot 3.14}{4} \quad f5(x4, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x4] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2)y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x4] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]$$

$$x5 := \frac{3 \cdot 3.14}{5} \quad f6(x5, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x5] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2)y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x5] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]$$

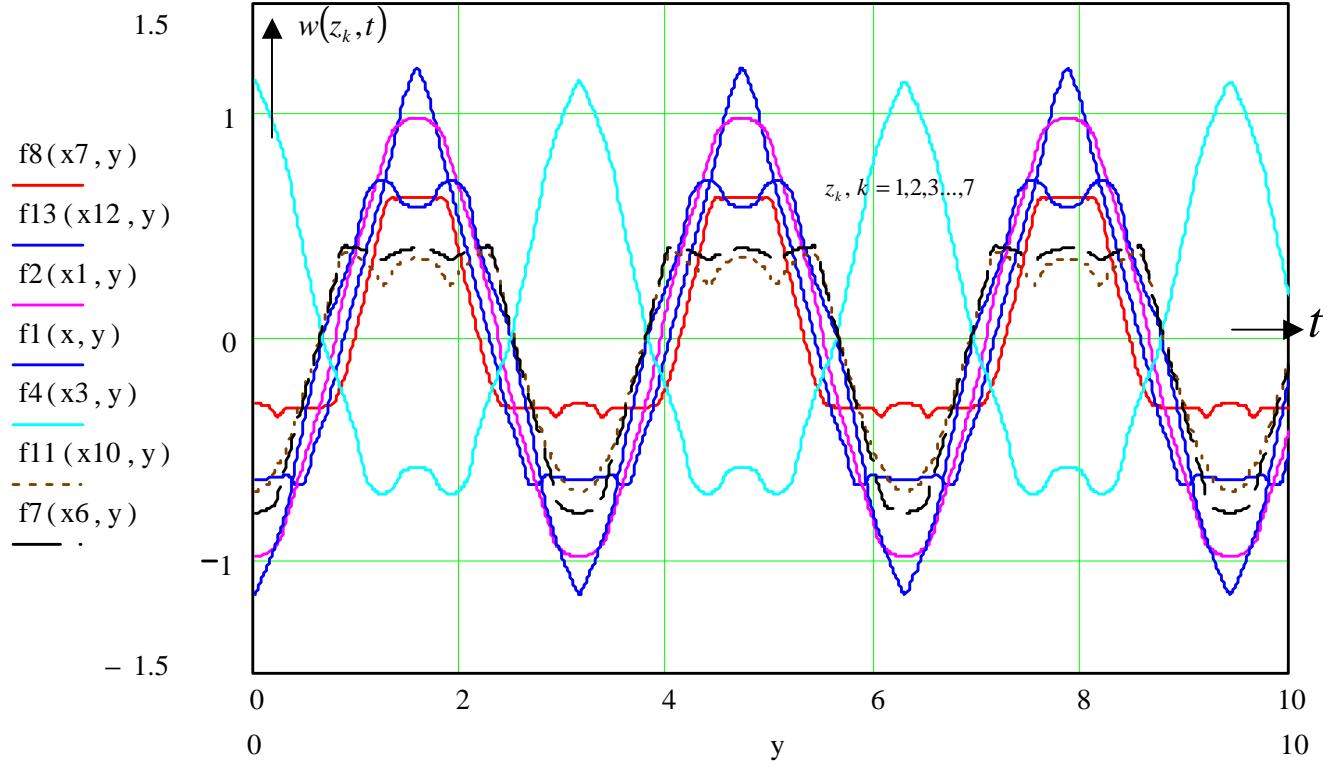
$$x6 := \frac{2 \cdot 3.14}{5} \quad f7(x6, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x6] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2)y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x6] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]$$

$$x7 := \frac{3.14}{12} \quad f8(x7, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x7] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2)y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x7] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]$$

$$x8 := 3.14 \cdot \frac{11}{12} \quad f9(x8, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x8] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2)y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x8] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]$$

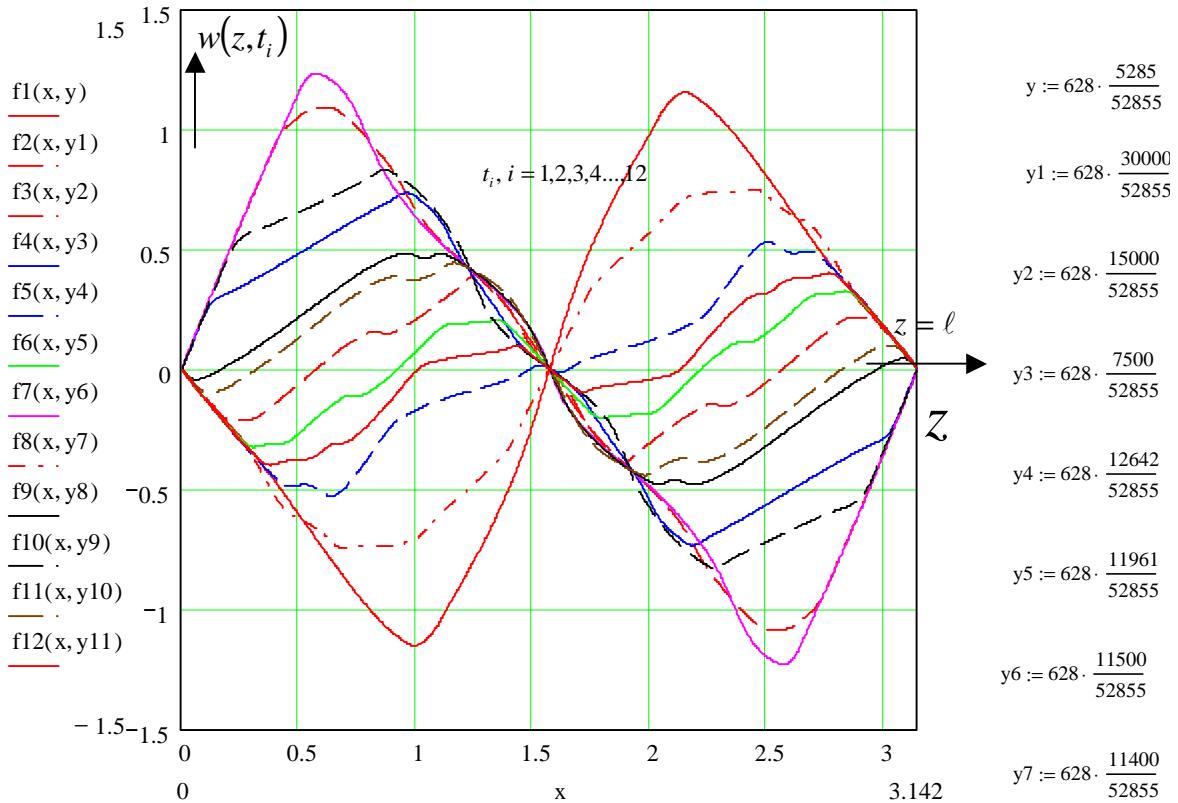
$$x10 := \frac{3.14 \cdot 5}{12} \quad f11(x10, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x10] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2)y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x10] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]$$

$$x11 := \frac{3.14 \cdot 7}{12} \quad f12(x11, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x11] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2)y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x11] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]$$

Longitudinalne elongacije preseka jedne polovine vratila na rastojanjima od $z = \frac{\ell}{12}; \frac{\ell}{6}; \frac{\ell}{4}; \frac{\ell}{3}; \frac{2\ell}{5}; \frac{5\ell}{12}$; u funkciji vremena

$$\begin{aligned}
x7 &:= \frac{3.14}{12} f8(x7, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x7] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2) \cdot y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x7] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right] \\
x8 &:= 3.14 \cdot \frac{11}{12} f9(x8, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x8] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2) \cdot y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x8] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right] \\
x10 &:= \frac{3.14 \cdot 5}{12} f11(x10, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x10] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2) \cdot y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x10] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right] \\
x11 &:= \frac{3.14 \cdot 7}{12} f12(x11, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x11] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2) \cdot y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x11] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right] \\
x12 &:= \frac{3.14}{6} f13(x12, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x12] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2) \cdot y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x12] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right] \\
x13 &:= \frac{3.14 \cdot 5}{6} f14(x13, y) := \sum_{k=0}^{10} \left[\left[\sin[2 \cdot (2 \cdot k + 2) \cdot x13] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 2) \cdot y]}{(3 \cdot k + 2)^2} \right] - \sin[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot x13] \cdot \frac{\cos[2 \cdot (3 \cdot k + 1) \cdot y]}{(3 \cdot k + 1)^2} \right]
\end{aligned}$$

Elongacije preseka u diskretnim trenucima vremena .